

Nyhedsbrev – Transport og shipping

Nr. 3 – Februar 2012

Tyveri fra presenningstrailere og grov uagtsomhed

En gennemgang af nyligt afsagte domme

En gennemgang af både dansk og udenlandsk retspraksis om transportørens ansvar viser, at tvisterne ofte centrerer sig om spørgsmålet om, hvorvidt transportøren har udvist grov uagtsomhed.

Dette er i praksis meget aktuelt, idet vejtransportøren ikke er beskyttet af CMR-lovens regler om ansvarsbegrænsning, hvis der fra transportørens side er udvist grov uagtsomhed.

Den grundlæggende ansvarsregel for transportøren ved international vejtransport – som i loven kaldes fragtføreren – findes i CMR-lovens § 24, stk. 1 og 2, som har følgende ordlyd:

”Stk. 1. Fragtføreren er ansvarlig for bortkomst og beskadigelse af godset, som indtræffer i tiden fra overtagelsen indtil afleveringen, og for forsinket aflevering.

Stk.2. Fragtføreren er dog fri for ansvar, hvis han godtgør, at bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen skyldes fejl eller forsømmelse fra den berettigedes side, anvisninger fra denne, der ikke er foranlediget af fejl eller forsømmelse fra fragtføreren side, godsets egen beskaffenhed eller forhold, som fragtføreren ikke kunne undgå, og hvis følger han ikke kunne afværge.”

Som det fremgår af stk. 1, så er udgangspunktet, at transportøren er ansvarlig for bortkomst, beskadigelse og forsinkelse, som opstår mens transportøren har godset i sin varetægt.

Samtidig fremgår det af stk. 2, at transportøren dog kun er ansvarlig, såfremt bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse skyldes fejl eller forsømmelser fra transportørens side. Det er dog vigtigt at bemærke, at det er transportøren, der skal bevise sin uskyld.

Der er juridisk set tale om et ansvar med omvendt bevisbyrde. Normalt er det den skadelidte, der skal bevise et erstatningsansvar, f.eks. ved at påvise, at skadevolderen har handlet uagtsomt, men CMR-lovens udgangspunkt er anderledes. Her pålægges transportøren nemlig ansvar, hvis han ikke kan bevise, at der ikke er handlet uagtsomt.

Den hårde ansvarsregel skal dog ses i sammenhæng med CMR-lovens § 29, som foreskriver, at erstatningen ikke kan overstige et beløb svarende til modværdien af 8,33 SDR pr. kg af godsets bruttovægt.

Transportøren er med andre ord ansvarlig for 8,33 SDR pr. kg. gods, medmindre han kan bevise sin uskyld. Dette er sjældent muligt i praksis.

Når der er tale om varer af høj værdi, som f.eks. elektronikvarer, vin, spiritus eller tobak, da vil begrænsningsbeløbet ofte være markant lavere end godsets markedsværdi. Der er derfor ofte en stor difference mellem kundens reelle tab og det begrænsningsbeløb, som transportøren "automatisk" er ansvarlig for.

Derfor hævder kunden eller dennes vareforsikringsselskab ofte, at bortkomst, f.eks. ved tyveri, er en følge af, at transportøren har handlet groft uagtsomt. Baggrunden for dette er reglen i CMR-lovens § 37, stk. 1, som lyder:

"Har fragtføreren forvoldt skaden med forsæt eller ved grov uagtsomhed, kan han ikke påberåbe sig de bestemmelser i dette kapitel, som udelukker eller begrænser hans ansvar, eller som ændrer bevisbyrden."

Det følger af bestemmelsen, at transportøren i et sådant tilfælde ikke kan påberåbe sig ansvarsbegrænsningen på 8,33 SDR pr. kg, og således skal den groft uagtsomme transportør erstatte den fulde markedsværdi af det bortkomne gods.

Det er kunden eller vareforsikringsselskabet, der skal føre bevis for den grove uagtsomhed, og i tyveritilfælde er fokus ofte på det anvendte materiel, chaufførens valg af rasteplads, godsets art og om det pågældende område er et såkaldt højrisikoområde.

I løbet af det seneste års tid er der blevet afsagt en række interessante domme om grov uagtsomhed, når der er anvendt presenningstrailere til transporten.

Dette er interessant læsning, når det haves i erindring, at langt de fleste vejtransporter udføres i presenningstrailere, og at dette er en basisløsning for langt de fleste vejtransporter.

Disse domme omtales nedenfor i dette nyhedsbrev, og vi har til hver enkelt dom knyttet en kommentar i kursiv om, hvad der kan udledes af afgørelserne.

iPod-dommen – ikke grov uagtsomhed

Sø- og Handelsrettens dom af 21. december 2010

En dansk speditørvirksomhed havde påtaget sig en vejtransport af elektronikvarer fra Danmark til Italien for en fast kunde, som man havde en rammeaftale med.

Da kunden bestilte transporten gjorde man ikke speditøren opmærksom på, at der var tale om elektronikvarer, hvorfor disponenten arrangerede transport i en presenningstrailer.

Ved afhentningen af godset på kundens adresse fik chaufføren udleveret en "delivery note", som angav at godset bestod af Apple iPods og Apple iPads. Chaufføren kvitterede på denne "delivery note". Fragtbrevet indeholdt ikke en særlig beskrivelse af godset som værende elektronikvarer.

Under transporten til Italien overnattede chaufføren på en rasteplads i Tyskland. Rastepladsen var ikke særligt sikret, og var således hverken aflåst eller bevogtet.

Under sagen blev det fra kundens side forklaret, at man bevidst undgik at informere speditøren om godsets art ved bookingen af transporten.

Kunden og dennes vareforsikringsselskab havde under sagen påstået speditøren dømt til at betale fuld erstatning, idet man mente, at speditøren og chaufføren havde udvist grov uagtsomhed ved at disponere en presenningstrailer til transporten, samt ved at overnatte på en usikret rasteplads.

Sø- og Handelsretten fandt, at netop idet kunden ikke havde oplyst speditøren om godsets art, da skulle udgangspunktet ved vurdering af, om der var udvist grov uagtsomhed, tages i, at der var tale om almindeligt stykgods, og ikke at der var tale om højværdivarer, skønt dette faktisk var tilfældet.

Det forhold, at den tysktalende chauffør ved afhentningen af godset

havde kvitteret på en "delivery note", der angav godset som Apple iPods og Apple iPads kunne ikke ændre ved dette.

Sø- og Handelsretten fandt herefter ikke, at der var udvist grov uagtsomhed, og frifandt speditøren for betaling af erstatning ud over begrænsningsbeløbet efter CMR-loven på 8,33 SDR pr. kg.

Dommen illustrerer, at det er kundens opgave at oplyse speditøren om godsets art, og at speditøren, såfremt andet ikke oplyses, kan gå ud fra, at der er tale om almindeligt gods, som ikke kræver, at der tages særlige foranstaltninger ved disponering af materiel og planlægning af rute og transport.

Computerspilsdommen – grov uagtsomhed

Sø- og Handelsrettens dom af 7. februar 2011

En dansk køber købte et større parti computerspil hos en engelsk sælger. Den danske køber bestilte vejtransport af partiet fra England til Danmark hos en dansk speditør. Speditøren arrangerede herefter transport i en presenningstrailer.

Den danske køber og speditøren havde haft et årelangt samarbejde, hvor en stor del af forsendelserne havde været medieprodukter. Der havde været tidligere tilfælde af mindre tyverier, hvilket var blevet drøftet mellem parterne.

Da partiet var klar til afhentning hos den engelske sælger meddeltes dette til den danske køber ved en e-mail, som speditøren modtog i kopi.

Af e-mailen fremgik antallet af spil, navnet på spillet, samt angivelserne på de spillekonsoller, som spillene var bestemt til.

Chaufføren afhentede planmæssigt partiet, som alene udgjorde en del

af den samlede transport, idet der tillige skulle lastes gods for andre kunder på andre afhentningssteder. Efter afhentningen af partiet og på vej til næste afhentningssted overnattede chaufføren på en vigeplads i England. Morgenen efter opdagede chaufføren, at presenningen var blevet skåret op i nattens løb, og at en del af computerspillene var blevet stjålet.

Køberens vareforsikringselskab påstod, at speditøren havde udvist grov uagtsomhed og dermed skulle dømmes til at betale fuld erstatning.

Sø- og Handelsretten fandt på baggrund af de tidligere tyverier, dialogen om dette mellem parterne, samt det forhold, at speditøren havde modtaget orientering direkte fra sælgeren med angivelse af betegnelser på forskellige spillekonsoller, at speditøren burde have indset, at der var tale om tyveritækkelige varer.

Retten konkluderede videre, at den valgte vigeplads, hvor chaufføren havde overnattet, ikke var sikker nok, når der var tale om transport af tyveritækkeligt gods i en presenningstrailer. I den forbindelse lagde Retten vægt på, at der var en sikret og oplyst parkeringsplads i nærheden. Retten bemærkede desuden, at det var uden betydning om området statistisk set var høj- eller lavrisikoområde.

På den baggrund fandtes speditøren at have udvist grov uagtsomhed og retten dømte speditøren til betaling af fuld erstatning.

Dommen illustrerer for det første, at speditøren kan forudsættes at være bekendt med godsets tyveritækkelige karakter også selvom

kunden ikke direkte har informeret herom. Konkret fandtes en e-mail fra kundens leverandør, sammenholdt med historik vedrørende tidligere transporter, at have givet speditøren tilstrækkelig viden til, at man burde have taget højde for tyveritækkeligheden ved planlægning og udførelse af transporten.

Dommen illustrerer for det andet, at der tilsyneladende også er grund til at tage sikkerhedsmæssige forholdsregler uden for de områder, som normalt betegnes som højrisikoområder. Dommen tegner således et billede af, at en transportør forventes at tage sikkerhedsmæssige forholdsregler i alle tilfælde, hvor der transporteres tyveritækkeligt gods uanset geografisk område.

Modetøjsdommen – ikke grov uagtsomhed

Sø- og Handelsrettens dom af 8. juni 2011

En dansk transportvirksomhed var sagsøgt af kundens vareforsikringsselskab med krav om betaling af erstatning for tyveri af et parti tøjvarer, som blev stjålet fra en presenningstrailer under natligt ophold i Tyskland.

Baggrunden for, at chaufføren gjorde holdt på rastepladsen var ifølge forklaringerne, at chaufføren fik smerter i ryg og ben under kørslen, og at han – på trods af at have taget smertestillende medicin –, måtte afbryde kørslen, da hans ben blev følelsesløse. Chaufføren ventede på rastepladsen indtil en kollega i en anden trækker kunne afhente traileren og færdiggøre transporten.

På den baggrund påstod transportøren, at tyveriet ikke var en følge af, at man ikke havde udvist fejl eller forsømmelser, men at det var en følge af forhold, som transportøren ikke kunne forudse eller afværge.

Vareforsikringsselskabet gjorde heroverfor gældende, at

transportøren ikke var ansvarsfri, og at der i øvrigt var udvist grov uagtsomhed, idet der var tale om tyveritækkelige højværdivarer, og at man havde valgt overnatning på en usikret rasteplads, hvorfor transportøren ikke kunne begrænse sit ansvar til 8,33 SDR pr. kg.

Sø- og Handelsretten fandt det bevist, at den anvendte rasteplads ikke var særligt sikret, og fandt at de konkrete omstændigheder, der lå til grund for valget af rastepladsen, ikke kunne fritage transportøren for ansvar.

Sø- og Handelsretten fandt dog ikke, at transportøren havde udvist grov uagtsomhed. I denne forbindelse lagde retten vægt på, at transportøren ikke var blevet oplyst om, at godset skulle være særligt tyveritækkeligt og at det konkret var aftalt mellem transportøren og kunden, at der skulle anvendes presenningstrailere. Retten lagde ligeledes vægt på det konkrete forløb, og synes således at have taget chaufførens akutte helbredsproblemer med i betragtning, som en

formildende omstændighed.

Transportøren blev herefter dømt til betaling af begrænsningsbeløbet efter CMR-loven, men frifundet for betaling af differencen mellem begrænsningsbeløbet og den fulde vareværdi.

Dommen illustrerer for det første, at der påhviler transportøren et strengt ansvar, og at en transportør som udgangspunkt er ansvarlig for bortkomst, selvom der reelt er meget lidt at bebrejde transportørens faktiske afvikling af transporten.

For det andet illustrerer afgørelsen, at selv om sygdom eller lignende helbredsmæssige problemer hos en chauffør ikke kan begrunde ansvarsfrihed, så kan det dog indgå som et formildende element i vurderingen af om der er udvist grov uagtsomhed.

Endelig illustrerer dommen, at det i forhold til vurderingen af om der er udvist grov uagtsomhed, er af betydning om der konkret er truffet aftale om anvendelse af bestemt transportmateriel, altså om anvendelse af presenningstrailer er aftalt med kunden, eller om dette er transportørens eget valg.

Transport og shipping

Specialiseret afdeling hos Kirk Larsen & Ascanius

Juridiske problemstillinger inden for transportbranchen er underlagt særlig lovgivning, hvor der kræves et indgående teoretisk og praktisk kendskab for at kunne yde optimal rådgivning.

Erfaringsmæssigt ved vi, at en hurtig, proaktiv tilgang er den mest effektive og har den største værdi for kunden. På den måde kan risikoen for en række efterfølgende problemer minimeres.

Vores rådgivning omfatter bistand i forbindelse med kontraktindgåelse, eksempelvis rammeaftaler med kunder, vognmandsaftaler, certepartier, tenders m.v., i forbindelse med såvel

almindelige transportopgaver som individuelle, skræddersyede projekter og logistikløsninger.

Ligeledes rådgiver vi i forbindelse med bortkomst, beskadigelse og forsinkelse af gods, forsikring, håndtering og oplagring, panterrettigheder, fragtkrav, samt rets- og voldgiftssager.

Vi rådgiver desuden om køb og salg af fartøjer og andet transportmateriel, nybygninger og indførsel fra udlandet, samt oprettelse af rederier og transportselskaber.

Yderligere oplysninger om transport og shipping eller et af vores andre specialer kan findes på www.kirklarsen.dk

Transport og shipping

Kontaktpersoner

Christian Muff Hansen
Advokat

Direkte +45 76 11 54 40

Mobil: +45 27 87 30 04

E-mail: cmh@kirklarsen.dk

Fagområder:

- Internationale retsforhold
- Transport og shipping
- Retssager og voldgiftssager

Niels Kaalund
Advokat

Direkte +45 76 11 54 19

Mobil: +45 22 69 42 26

E-mail: nk@kirklarsen.dk

Fagområder:

- Internationale retsforhold
- Konkurrenceret
- Selskabsret
- Transport og shipping

Mark Søtrup
Advokatfuldmægtig

Direkte +45 76 11 54 45

Mobil: +45 20 47 47 19

E-mail: mas@kirklarsen.dk

Lone Sørensen
Juridisk assistent

Direkte +45 76 11 54 28

E-mail: ls@kirklarsen.dk

Lisbeth Vagner West
Juridisk assistent

Direkte +45 76 11 54 01

E-mail: lw@kirklarsen.dk

Modtager du ikke nyhedsbrevet pr. e-mail?

Tilmeld dig ved at sende en mail til transport@kirklarsen.dk

Advokatpartnerselskabet

Kirk Larsen **Ascanius**